

Lena och Lars Carlberg

Född: 1953

Lars som var född 1949 dog tragiskt i första pandemivågen 2020. Eftersom de nästan alltid gjorde saker tillsammans täcker denna text i mångt och mycket bådas erfarenheter.

Lena började sin budokarriär med att träna aikido i Budokwai Stockholm i dojon på Frejgatan. När kendosektionen i Budokwai startade upp kenjutsu-träning 1978 beslöt sig både hon och Lars att prova på detta. Framför allt var det iaido och jodo som de var intresserade av. Lena kom aldrig till rustningsträning i kendo utan bara kata-delen. Lars däremot provade på rustningsträning någon termin.

Figur 1 - Lena och Lars Carlberg demonstrerar jodo på kendo-SM 1981 i Vällingbyhallen

Kenjutsun som man tränade i Budokwai byggde till stor del på de former som japanska kendoförbundet definierat. Lena och Lars kände att de ville komma närmare rötterna och började köpa och studera tillgänglig litteratur. Det stora genombrottet kom när Donn Drager och Otake Ritsuke kom till Sverige 1980. De kontaktade Drager brevledes efteråt och detta ledde till slut att de sommaren 1981 kunde planera in en 8 veckor lång sejour i Japan hos Kaminoda-sensei.

Paret gav sig i väg med Aeroflotflyget utan att ha fått en riktig kontaktadress till Donn Draeger men tänkte att det ordnar sig. Hur svårt kan det vara att hitta KoBudo ShinKoKai? Tre hotellnätter var inbokade vid framkomsten för att täcka tiden för letandet. De kom på att besöka Nippon Budokan där de fick tag på en vaktmästare. Med sig hade de ett visitkort från den japanske rikstränare i kendo som besökt Sverige senast, Aoki-sensei. Båda hade tränat iaido för honom och de hade visat sig att han kände Kaminoda-sensei. Nu fick de till slut kontakt med Kaminoda-sensei och kunde hitta billigare boende nära träningen. De åtta veckorna fylldes av träning varje dag utom fredagar då de var lediga. Träningarna gjordes kvällstid på olika lokaler i Tokyo-regionen och dagtid på polisstationen i Yonkidotai där Kaminoda-sensei arbetade. Jämförbart med ungefär ett års träning hemma i Sverige. Sammanlagt blev det fyra Japanbesök under 1980-talet.

Figur 2 - Lena och Lars Carlberg tävlande i Japan på 1980-talet

I december 1981 bildades Stockholms Jodokai och man höll träningar i Solna, Fisksätra, Aspudden och Vällingby. Med medlemmarna från Budokwai fanns en stark gemenskap under hela denna tid med gemensamma möten, fester och uppvisningar. Till exempel uppvisningen vid Michioka-senseis besök då Lena och Lars visade upp jodo och kendo folkets rustningsträning. Sen när Vällingby Kendoklubb bildades blev Stockholm Jodokai vilande fram tills att Vällingby gick upp i Föreningen Stockholms Kendo Allians då dess verksamhet återupptogs.

När 1980-talet var slut representerades jodo i Sverige av tre varianter. Lena och Lars som tränade Shindo Muso Ryu Jodo, Mikael Söderkvist som också tränade Shindo Muso Ryu Jodo fast inom ramen för Internationella Jodoförbundet och Takao Momiyama som tränade jodo enligt Zen Ken Ren för Hiroi-sensei och Ishido-sensei.

Figur 3 – Träningsläger hösten 1982 i Vällingbyhallen; fr v bak fr v bak Lars Bäckstam, Lars Forss, Svante ?, Juha ?, Robert ?, Mike Henry, Lars & Lena Carlberg; fr v fram Gary ?, Ingrid Larsson, Rickard Wall, Petri Heikkilä, Lionel Rifflet, okänd

Det bör noteras att när man tränar Shindo Muso Ryu Jodo innebär det också träning av de nära anslutna arterna: Uchida Ryu Tanjojutsu, Shinto Kasumi Ryu Kenjutsu, Isshin Ryu Kusarigamajutsu och Ikkaku Ryu Juttejutsu.

Figur 4 - Träning på Stockholms Jodokai 1994; Lars Carlberg till höger

Graderingar i Shindo Muso Ryu Jodo hade de gjort sedan andra resan till Japan på 80-talet. Då fick de båda 2 Dan i Jodo inom Nihon Jodokai. År 2000 gjordes graderingssystemet om för att inte stå i konflikt med det japanska kendoförbundet. 2007 erhöll båda den högsta graden Menkyo.

Figur 5 - Lars och Lena Carlberg som domare, sittande längst ut till vänster och höger, vid jodo-SM 2009

1990-talet innehöll några Japanresor men också ett antal läger i Europa. Under denna period graderade de sig i iaido och Lena klarade av 3 Dan, först till denna grad av de två.

Under 2000-talet ökade antalet besök till Japan. Vid dessa tillfällen blev det vanligare att de åkte i sällskap med andra svenska jodoutövare.

Figur 6 - Lena och Lars Carlberg med utmärkelsen Årets traditionella utövare 2015

Tävlat i jodo har de också gjort. Redan 1981 kom de till kvartsfinal i en tävling i Japan. Detta följdes av flera vinster vid tävlingar i Makabe. 1994 arrangerade de Stockholms Jodo Taikai och de har varit aktiva som domare på SM.

Lena sammanfattar drivkraften att fortsätta träna så här: "Det finns alltid något nytt att lära sig och upptäcka. De olika serierna av kata i jodo och de andra skolorna är ett stort material, men också att tekniker och former man tränat ett otal gånger ger tillfälle till fördjupning. Det tar aldrig slut, på flera sätt."

Lena vill inte peka på någon speciell händelse i sin karriär utan framhåller att de stora ögonblicken är när man i träningen får helheten kombinationen av kropp, själ, vapen och medtränande att fungera.

Den gästinstruktör i kendo från ZNKR hon uppskattade mest var Kon-sensei.

Nedtecknat av Hans Lundberg i november 2022